

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.
10.
11.

1730-1784

1. Caillet de dysenteria. 1734.
2. Caspart de exotisi cranii. 1730.
3. Chardulhet de incubo. 1734.
4. Clad de usu mercurii sublimati corrosivi. 1784.
5. Colin de gastritide. 1771.
6. Conrad de hydrocephalo. 1748.
7. Corvinus de hernia cerebri. 1749.
8. Corvinus de tartaro. 1780.
9. Corvinus de conceptione tubarica. 1780.
10. Corvinus historia aëris factitii. 1777.
11. Quienotte casus subluxationis cerebral. 1761.

SPECIMEN INAUGURALE
MEDICO-THERAPEUTICUM

DE

4

PROSCRIBENDO POTIUS
QUAM PRÆSCRIBENDO ULTERIUS
MERCURII SUBLIMATI
CORROSIVI

INTERNO AC LOCALI IN RE MEDICA
ET CHIRURGICA USU

FAVENTE DEO

CONSENTIENTE GRATIOSA FACULTATE MEDICA

PRO LICENTIA

SUMMOS IN MEDICINA HONORES ET PRIVILEGIA
DOCTORIS MEDICI

LEGITIME ADIPISCENDI

IN ARGENTORATENSIVM UNIVERSITATE

DIE XX. SEPTEMBRIS MDCCLXXXIV.

PUBLICE DEFENDIT

FRANCISCUS ANTON. CLAD, BITSCHWILLERO ALSATA.

IN AUDITORIO MINORI H. C.

ARGENTORATI, Typis JOH. HENRICI HEITZ, Univ. Typogr.

HUNDERTMARCK

*De Mercurii vivi & cum Salibus varie mixti summa in Corpus
humanum vi atque efficacitate, &c. §. I.*

Si quis Medicus in arte facienda officio suo omni ex parte satisfacere velit, in id potissimum omni animi contentione incumbat oportebit, ut, causis veris morbum efficientibus probe cognitis atque perspectis, ejusmodi inveniat medicamenta, vel illis jam repertis utatur, quorum natura & indoles recte intellecta, causis paulo ante dictis vere conducens esse animadvertatur, maximeque accommodata. Hanc si semel eruerit acriori ingenii acie convenientiam inter utriusque naturam, & de eadem, tam ratione quam experientia, fuerit confirmatus, tunc se hoc tutius ægrotis subventurum, eorundemque eo melius consulturum esse saluti confidat. Sed hoc arduum est opus, hic labor profecto maximus, quod in numero medicamentorum usu receptorum copiosissimo, quæ in materiam medicam, quo jure quaque injuria, irrepserunt, tiro in primis in arte nondum satis exercitatus sæpe ægrius inveniat, immo delectum vix facere calleat, quibus potissimum remediis tam morbis qui præcipitant ægrotos, quam illis qui trahunt eosdem, opem ferre valeat vere salutarem. Hinc ille demum partes suas quam optime sustinebit, qui ante quam quovis uti conetur medicamento, diligentius in ejusdem inquirat vim atque proprietatem, præparationem, hujusque modum, ut ne scilicet aliorum auctoritate & laude, qua illud remedium frequentius immerito cumulatur, perturbatus, & præconceptis opinionibus in errorem abreptus, ægrotis suæ curæ commissis plus adferat detrimenti, quam utilitatis.

INSTITUTI RATIO.

Ex quo illustris Viennensium Schola præprimis, excicuratis atrocissimis toxicis remedia heroica pulcherrimi usus creando omnem operam impendit, ego semper peculiare & suavissimum studium in eo polui ut rationem, cur & quomodo hoc fiat, expiscarer; ut indagarem, num talis metaphematis mus cuius ætati, sexui, vitæ generi, populo, climati, irritabilitati, sensilitati systematis nervei, &c. sit adæquatus, nec ne; ut rimarer denique illa Medicaminum genera, quæ domatorum Venenorum fortassis vices agere possent, quippe quæ ultima mihi nunquam non, saltem quoad maximam partem, suspecta manebunt. Inter crudelissima sic cicurata toxica eminent omnino Hydrargyros sublimatus corrosivus, debita spiritus frumenti vel aquæ puræ solutus portione, ac sub nomine SPIRITUS MINERALIS L. B. VAN SWIETEM inclarescens, laudatus ab his, culpatus ab illis & quidem, nunc dum hæc scribo, multo pluribus. Id quod maxime attentionem meam circa illum sibi vindicavit, est, quod prudentissimi alias, forsân præconceptis opinionibus imbuti, aut fama talis

medicamenti allecti, Machaones ipsum multis paraſan-
 gis talibus præferant Remediis, quæ livida nequidem in-
 vidia inter nocentia, quin præſtantiffima, locare poteſt.
 Vidimus venerandum, ſumma auctoritate fruentem &
 miro iudicii acumine dotatum ſenem cordate pluries
 Hydrargyron corroſivum methodo L. B. VAN SWIETEN
 domatum propinare, ac viciffim multo minus truculen-
 tum ab ALSTONO, in *Eſſais & Observations de Medecine
 de la Societé d'Edinbourg*, Tome V. Article VII. propo-
 ſitum remedium, quod cl. ALIX, *Obſ. chir. Faſc. II.*
 MARX, *Obſ. quædam med.* & innumeri alii ad ſidera tol-
 lunt, innocuam fere ſtanni puriffimi limaturam per
 cribrum trajectam inquam, & quod maxime mireris,
 ab ill. PALLAS, *Nordische Beyträge*, I. Band, Seite 55.
 ſtannum puriffimum minutiffime granulatum, pituitam
 tænia laborantium incidendi ſcopo commendatum, ut
 ſuſpectum, Medicum dedecens, imo trucidans explo-
 dere pharmacon! Cum in eo eſſem conſtitutus, ut ex-
 optatiffimi, ab ill. PALLAS correcti, ac non niſi per
 Pharmacopœi imbecillitatem noxam afferre potentis re-
 medii ſuppoſita curatori examini ſubjicerem flagitia, for-
 te fortuna mihi, vindicias Jovis puriffimi omni ſic dicta
 ligatura cum alio metallico corpore orbatî & minutiffime
 granulati præmeditanti, ac loco Thematis inauguralis ex-
 arare incipienti, experientiffimus Dn. DIEBOLD, *Med. Do-
 ctor & Collegii Medici Argentoratensis Sodalis*, duas com-
 municavit obſervationes, ex quibus denuo colligo, illu-
 ſtres Germanos, Gallos, Brittanos & alios hodiernos
 præſtantiffimos Medicos atque Chirurgos non absque ra-
 tione adeo acriter in ſic dictum Spiritum mineralem L. B.
 VAN SWIETEN & ſimiles ipſi Mercurium ſublimum corro-
 ſivum intus exhibendi rationes invehi. Liceat, continuo
 rivo, ambas calamo experientiffimi Viri exaratas hic appo-

nere, ac simul Hydrargyri corrosivi methodo SWIETENII
propinati noxas præprimis ostendere!

OBSERVATIO I.

»Strenuus, constitutione corporis robusta ac in-
»durata fruens, ne unquam Remediis evacuanti-
»alterantibus vexatus, Centurio, per contactum illi-
»citum, Gonorrhœa virulenta affligitur. Hanc nau-
»faciens, post propinata aliquot purgantia, cito in-
»jectionibus ex aqua vulneraria Lemery vinosa, cum
»copiosa aqua vegeto-minerali Goulardi sibi præci-
»pit, ne hilum observato regimine diætetico, milita-
»ribus exercitiis sese submittit, ac omnia sibi minan-
»tia pericula flocci pendens, castra Veneris denuo se-
»dulus sequitur. Inopinato, elapsis aliquot septima-
»nis, Ancyloblepharo ac Chemosi utriusque bulbi
»oculi adeo refractario corripitur, ut accersitus illico
»primarius Legionis dexterrimus Chirurgus Vesicatorium
»ad nucham admovere, atque repellentia topica venæ
»sectionibus in ipsis jugularibus reiteratis nubere fue-
»rit coactus. Dum hæc sic aguntur, sensim sensimque
»ex apertis palpebris, imo bulbi anteriori facie acerri-
»mus emanat, illi ex lacunis mucosæ Urethræ olim
»sudanti, prorsus similis ichor. Cellulosæ intermediæ la-
»mellarum Corneæ mirum quantum intumescunt, glo-
»bi oculi proptofin minantur, ægerque intolerabilibus
»excruciatur doloribus. Perspicax Chirurgus, omni data
»opera saniosum Urethræ effluxum resuscitare satagens,
»genitales partes vesica Decocto Rad. Lil. albor. Herb.
»Brançæ urinae, Parietariæ, Sem. Lini cum Lacte reple-
»ta investit, emollientissimas Urethræ injectiones, simi-
»liaque Semicupia incassum administrat. Dum interim

„ inflammatio bulborum in dies augetur, anodyna emol-
 „ lientibus & camphoratis localibus nupta suadentur &
 „ judiciosus medens simul, totam humorum massam fo-
 „ mite venereo infectam augurans, Hydrargyron corro-
 „ sivum copiosissima Aqua & Syrupo demulcente mesum
 „ reliquis ex Mercurio conflatis remediis internis, utpote
 „ minutissima omnium Dosi adurum, præfert, fama lar-
 „ vati toxici alioquin allectus. Auscultans æger, præter
 „ lenem vertiginem, nauseam & vomendi conatum,
 „ nulla ex duobus cochlearibus quotidie propinatis ex-
 „ peritur symptomata, Chemosis aequaliter levatur &
 „ rem in vado esse augurans, Chirurgus quotidie demum
 „ non nisi unicum præcipit gr. $\frac{1}{4}$. sublimati includens
 „ Cochlear. Interim æger, ex continuato per sex hebdo-
 „ mades solum cicurati Mercurii corrosivi prudentissi-
 „ mo usu, Dyspepsia, Apepsia, imo Diaphthora lenissimo-
 „ rum ciborum inopinate cruciari incipit, ac Febricula
 „ lenta post prandium & cœnam recrudescente enervat-
 „ tur. Solertissimus Chirurgus Lac Asinæ, Cortice Pe-
 „ ruano maritatum, pro toto nutrimento præscribit,
 „ sed incassum omnem impendit operam. Sceleti instar
 „ extenuatus olim robustissimus miles, Singultu ex-
 „ meracis illico corripitur nonnisi haustis jusculis, len-
 „ ta indies ingravescit Febricula, Singultus per tria ny-
 „ chthemera tandem indefinenter continuat & convulsus
 „ demum æger miserrime crudelibus sub cruciatibus pe-
 „ rit. Aperto legitime cadavere apparent glandulæ Me-
 „ senterii enormis voluminis, totus alimentarius canalis
 „ passim, præcipue in regione Cardix, maculis lividis de-
 „ fœdatus, mucus villosæ quasi abrasus, Duodenum mox
 „ sub Pyloro spasmo affectum, Sphaceli lenti nulla ex
 „ Inflammatione prægressa sensim formati imago. Ap-
 „ parent simul lamellæ Cornex sanie exesæ, alterque

oculus ulcere fistuloso Corneæ turpificatus. Apparet de-
 nique cadaveris cellulosa subcutanea ex plenaria adipis
 penuria marcere tetro foedata.

OBSERVATIO II.

„Lectissima, ad visum exoptatissima sanitate fruens,
 „a parentibus nulla hæreditaria labe affecta, sed vicissim
 „mira Systematis nervei sensibilitate, musculosique irrita-
 „bilitate excruciatâ, meris ex nugis ferocissime excan-
 „descens, Puella, Serpiginè, amœnam faciem deturpante,
 „inopinato corripitur. Victum animale simul horrens
 „non nisi coactum lac, acetaria, fructus horæos ap-
 „petit & ita admirandum naturæ instinctum, medentis
 „coram oculis, depromit. Non conscius vero hic clar.
 „MEZA, *Collect. Societ. Med. Havn. Vol. II.* casus, ubi
 „viri meminit, qui a solo per plures hebdomades desi-
 „derato pomorum acidorum esu a refractaria faciei cer-
 „vicisque, sublimatum eludente Serpiginè fuit libera-
 „tus, pro more laxantia antiphlogistica, pulveres ex
 „Sach. Lactis, Æthiope minerali, antimoniâ, lacticinia,
 „acidulas martiales & hujus farinæ remedia adornat. In-
 „gravescente nihilominus per ferocissimam iracundiam
 „malo, a bile per spasmodum primarum viarum ad san-
 „guinis massam refusa primarie oriundo, absurdo con-
 „silio, Decocta Lignorum, Aquila alba, imo Resina
 „quajaci Tassa soluta sensim sensimque in usum trahun-
 „tur. Dum indies magis propullulat foedissima Serpigo
 „& alterum oculi bulbum minatur serpens Exanthema,
 „clandestino more & subdole accersitus in arenam escen-
 „dit ineptissimus tonsor & ex Hydrargyro sublimato, jux-
 „ta L. B. IVAN SWIETEN, in spiritu frumenti soluto prom-
 „tum pollicetur solatium. Exhibet, evacuatis prius per

„ pilularem massam ex Res. Scammon. & Calomel cibariis
 „ viis, quotidie non nisi ad cochlear unum, per plures se-
 „ ptimanas, copioso Syr. Capillor. Veneris palato suavius
 „ redditum medicamen. Evanescit, elapsis duobus men-
 „ sibus, desquamata Serpigo & miris encomiis conde-
 „ coratur medens. Dum parentes cum dilectissima filiola
 „ mirum quantum illius canunt laudes, sensim sensim-
 „ que, metastasi a facie ad Pulmonum Parenchyma facta,
 „ patiens tussicula vesperi exacerbata torqueri incipit,
 „ enormem expectorat pituitæ copiam ac interdum, licet
 „ rarius, permistæ mucos cernuntur cruoris sinceri striæ.
 „ Vespertino tempore tandem exasperata observatur lenif-
 „ sima lenta Febricula. Consternatus tonsor ad invol-
 „ ventia confugit, juscula Cancror. Cochlear. & multa
 „ alia hujus genii propinat inviscantia remedia, sed re-
 „ vellentem a Pulmonum organo negligit medelam, Se-
 „ taceum nempe, aut aliud quodcunque acredinem a vis-
 „ cere vitali quantocyus semovens remedium. Coroni-
 „ dis loco ad Pulverem HALY contra Phthisin & anti-
 „ hecticum POTERII, ut sacram anchoram, rapi sese finit
 „ ineptus homo. Ita formosissima olim juvencula, hectica
 „ consummata, sub capillitii defluviis, diarrhoea colli-
 „ quativa & reliquis talis Febriculæ nefandis sodalibus,
 „ miro tumore leucophlegmatico & œdematoso perit de-
 „ figurata. Aperto cadavere, alter Pulmonum, spatio
 „ nequidem anni quò morbus duravit, ulcerosus, de-
 „ pascente ichore ad juglandis fere volumen consumtus,
 „ cæteroquin viscera optime constituta apparent.”

S. I.

Remedio adeo suspecto, ut Mercurius sublimatus
 corrosivus, copioso licet frumenti spiritu vel aqua mer-
 fus

sus ac desuper Syrupis involventibus defensus sit, Præconem, Patronum Protectoremque illustrissimo L. B. VAN SWIETEN aptiorem atque aecommodatiorem invenire ardua omnino res fuisse in quacunq̃ Medicinæ æra. Titubantes reddidit cordatissimos rigidissimosque Machaones summi BOERHAAVII Discipuli haud exigui ponderis auctoritas, adoptare, imo laudare novam prolem iussit quasi comta ac fulgentissima magni Viri suada. Videlicet ante hos viginti, & quod excurrit, annos sapiens hicce Machaon pertinacissimo ac dirissimo omnium fossilium toxico tantam dignitatem, imo præponderantem adeo præ innocentissimis heroicis antivenereis, &c. procurare scivit auctoritatem, ut Medicis Chirurgicisque in castris omnipotentius pharmacon nominare fuerit & adhuc dum sit innumeris prudentissimis viris religioni. Direxit enim, præsertim in venerea labe curanda, administrationem internam a se ipso nominati remedii Archiater, commendavit illud ut securissimum, commodissimum & emptu vilissimum. Rei novitas, Medicamentum scilicet infallibile ex nefando toxico per metaſchematismum enatum, vulgaris hactenus medendi methodi pertæſorum præcipue captavit animos, allexit larvatum virus omnium maxime illos ex Medicorum & manu medentium cohorte, qui, ex eo antiquiorem respuerunt medelam, quod, inepte & incautissime adhibitam toties, pro inani & insegura venditarunt. Eandem famam hoc sæculo, imo indies majorem adeptus est localis Mercurii sublimati corrosivi partim sinceri, partim cicurati usus. In hujus posterioris censum præprimis sic dicta Chirurgorum Aqua phagedænica (*Aezwasser*) venit. Sed de locali usu in calce Speciminis hujus mihi erit sermo.

§. II.

Interim mirum in modum deprædicatum & obser-
 vationum farragine suffultum pharmacon adeo non cir-
 cumspectissima Germaniæ, Galliæ, Angliæve sidera in
 sui favorem rapere valuit, quin plurimi contra internum
 Hydrargyri sublimati in re medica & chirurgica usum
 insurrexerint summi momenti in ambabus scientiis viri.
 Jam ill. HEUCHERUS, inter Germanos, *Mitbridat. p. 25.*
 refractissimas sublimati doses non illico lethales quidem
 esse, sed in lentum virus degenerare autumat, dicens:
 „Mercurii corrosivi gr. j. in triginta partes divisum tan-
 „tilloque Sacchari permixtum tarde admodum enecare
 „ajunt, si bis, ter, seu quater in hebdomade, pro in-
 „tentione venefici, trigesima ejusmodi pars exhibeatur,
 „cum cibus vel potibus, hujusque rei usus per menses
 „continuetur.” Nec ill. FRID. HOFFMANNUS, *Med. rat.*
System. Tom. II. Cap. VI. §. 10. de virulenta mercuria-
 lium noxa, ceu gravium malorum causa, disserens, ci-
 curati sublimati intus propinati facit advocatum, quando
 in *Scholio* infert: „vidimus ab aqua mercurii sublimati
 „largiori dosi data summas diaphragmatis cum anxietate
 „constrictiones, inquietudinem, corporis jactationem,
 „delirium, convulsiones & postero die mortem, ventri-
 „culo in dissectione inflammato reperto, &c.” Imo clar.
 HUNDERTMARK, *l. c. p. 26.* ingenue effatur: „nescio
 „qui factum sit, ut summus BOERHAAVE se in illum er-
 „rorem abripi pateretur, ut Mercurium corrosivum,
 „largiori aquæ copia dilutum & Syrupo violaceo mitifi-
 „catum, bis, terve in die potatum, mira præstare in
 „morbis incurabilibus, at prudenter a prudente Medico,
 „liquido affirmare haud dubitaret, *Elem. Chem. Tomo II.*
Operat. chem. P. III. in Fossil. Proc. 198. p. 488. Cl.
 SELLE, *Med. clin. p. 601.* non magni facere SWIETENI

remedium, ex eo colligo, quod illud apprime Mercurio suo nitroso postponat, utpote majoribus dotibus condecorato, & cicuratum absolute negligat sublimitum. Insigne Goettingensium lumen, ill. RICHTERUS, *chir. Biblioth. I. Bandes I. Stück, p. 40.* candidus fatetur, internam cum Hydrargyro corrosivo medelam ipsi non solum suspectam, sed & audacem videri, imo observata subministrat, quibus incassum adhibitus SWIETENII Spiritus Mercurii dulcis prudenti usu fuit expunctus, in-
quiens: Einige eigene Erfahrungen zwingen uns vom Sublimate nicht die günstigste Meynung zu begen. Wir haben ihn, um einen Auschlag an den Füßen, der nach einem verstopften Tripper entstanden war, zu heilen, lang und in starker Dose, aber ohne den geringsten Nutzen, gegeben. Ein geringer Grad des Speichelflusses, den wir durch das versüßte Quecksiber erregten, hob diese Krankheit in kurzem völlig. Wir haben gesehen, daß während des Gebrauchs desselben eine offenbare Austrocknung des ganzen Körpers und ein hektisches Fieber entstanden ist, welches durch den Gebrauch schleimigter und befeuchtender Mittel gehoben werden mußte. Rursus l. c. IV. Band. p. 277. ait: Mir sind Fälle vorgekommen, wo ich mit dem Sublimate nicht zufrieden gewesen bin. Einmal entstand während dem Gebrauche desselben ein heftiges Blutspeyen; jedoch bis jetzt, drey Jahre nachher, habe ich nicht bemerkt, daß es üble Folgen gehabt hat. Ein ander mal entstand ein Schleichfieber mit merklicher Auszehrung des Körpers, welches durch Seltserwasser und Milch gehoben wurde.

§. 3.

Nunc ad eminentes interno Mercurii corrosivi usui infensos Gallos. Horum tanta est cohors, ut ex illorum cœtu non nisi præcipuos excerpere fuerim coactus.

B 2

Agmen ducat anonymus Auctor famosi opusculi: *Traité des Tumeurs & Ulceres*, cujus stringentia cum illis HEUCHERI (S. 2.) coincidunt argumenta. Hunc, omni iudicii nervo, larvatum virus aggredientem hostem excipiat, venerandus, Praxi 40. annorum antivenereæ incanescens, senex, ASTRUC, qui in *Opere de Morbis venereis Tomo I. Lib. II. Cap. VII. p. 169.* ingenuus infert: „Hydrargyron sublimatum, licet maxime dilutum, pessimo tamen facinore intus propinari. „ Ex innumeris pene Galliæ illustribus in re medica & chirurgica viris, qui graviter in usum Hydrargyri corrosivi internum & localem simul invecti fuere, liceat porro aliquos ex ill. PIRRACI, *Memoire sur l'Usage du Sublimé corrosif*, quod scriptum *les Memoires de l'Academie royale de Chirurgie Tome IV.* ornat, excerpere & Auctoris itidem effata, quoad internum & localem usum, non interrupta serie, latino enarrare sermone. In limine PIRACUS statim ait: „Successuum & celebratissimorum Mercurii sublimati in re medica & chirurgica fama ne hilum valuit, ad determinandum me in ipsius favorem remedii, diuturna experientia edoctum, pessima interdum remedia maxime jactari & exigua arte opus esse, ad extollendum pharmon pro ratione utilitatis, imo inde expectandi quæstus. In arenam statim escendit usus toxici externus. Si hic jam summæ prudentiæ & circumspectionis limitibus erat circumscribendus, ad evitandas pessimas, imo lethiferas, ex neglectis cautelis ærumnas, quanto magis reformidandus atrocis pharmaci internus, qualibet sub specie, usus? Exempla illustrent meum assertum!

„Vir Fungo carcinomatoso, duorum pugnorum voluminis, musculis adhærente ad mediam posteriorem femoris plagam affectus Lutetiam Parisiorum petit. „Agyrta consultus ope caustici exstirpationem pollicetur. Excitat escharam instrato sincero Mercurio cor-

„ rofivo & poſtridie æger, æterno ſepultus fomno, in
 „ lectulo ſuo reperitur.

„ Puellæ, decenni circiter, duo tumores cſtici ſtea-
 „ tomatoſi, alter in nucha, alter in occipite Spiritu Ni-
 „ tri, ut cauſtico, aperiuntur, evacuata ſebacea materie,
 „ Hydrargyros ſublimateſ ad conſumendam cſtidem
 „ adſpergitur. Sed eheu! quinto jam poſt ineptam ope-
 „ rationem die, ſub ſenormibus convuſſionibus, miſella
 „ perit.

„ Occitanus circumforaneus Lutetiæ Pariſiorum ſpe-
 „ cificum ad debellandam pollicetur quancunque Can-
 „ cri ſpeciem. Suffragiis munitus Medicorum & Chirur-
 „ gorum primæ claſſis, ſuffultus ſumma auctoritate ci-
 „ vili & militari patria, verbo condecoratus encomiis
 „ Procerum, innumeris chartis ac ſchedis demandatorum,
 „ Carcinoma mammæ in delicatula extirpandum ſuſcipit.
 „ Suſpicioſa ægra æque ſuſpicioſum Pibracum cum Agyr-
 „ ta ad uxorem cauponis cujuſdam æque cancroſam,
 „ forte ſua ſub Empirici manu contentam & medelæ fi-
 „ nem plenaria fiducia expeſtantem convocat. Simul
 „ PIBRACUS circumforanei curæ aliam adhuc mulierem
 „ 49 annorum, exoptatiſſimæ conſtitutionis ac temperiei,
 „ Cancro ulceroſo mammæ laborantem ſubjungit, antea
 „ per venæſectiones, laxantia antiphlogiſtica & balnea
 „ præparatam. Intrepidus Agyrta ad pulverem album
 „ ex Mercurio ſublimate� corroſ. conſtatam confugit.
 „ Elapſis quatuor poſt levidenſem aſperſionem horis, mox
 „ dolor ſit intolerabilis, Oppreſſiones, Nauſeæ, Vomi-
 „ tus cruenti, Convuſſiones atrociffimæ adeo ingrave-
 „ ſcunt, ut miſerrima poſtridie fuerit inſecuta mors;
 „ dum interea uxor diſti cauponis, non meliori ſorte
 „ fruens, elapſis aliquot diebus, crudeliſſimis vexata
 „ ſymptomatibus, diem ſupremum obit.

„ Corrosivus spiritu frumenti, aqua, Syrupis involventibus, lacticiniis cicuratus Mercurius dudum, ut tunicam nerveam canalis alimentarii vellicans, inflammans, imo, Cauterii instar, ad Sphacelum dirigens fuit reputatum larvatum pharmacon. Sed ejus vis, massæ humorum & systemati communicata nerveo, trucidans non adeo erat suspecta. Non sane omnis periculi expertus est declarandus, qui mox ex propinato pharmaco in prima culina haud experitur funestas tragedias!

„ Ill. GENIN, PETIT, BOUDOU una cum PIBRACO invitantur, ut consulent delicatulae mulieri Cancro pudendorum ex venerea labe suscepto laboranti. Sudent Salivationem per frictionem. Aegram, simul cum marito, inveniunt immorigeram. Tandem, ministratis balneis sufficientibus, ad mundationem ulceris per Aquam phagedænicam proceditur, ex qua tertio die livatio erumpit. Usus mundificantis suspenditur, ac ulcus unguentis suppurantibus consuetis extergitur. Ptyalismum silere faciunt purgantia & gargarismata reprimendi scopo adornata. Denuo post intervallum aliquid in usum revocantur plumaceoli phagedænicæ aqua merfi. Recrudescit salivæ effluvium. Id tentamen aliquoties succedit. Similis casus alibi PETITO occurrit, est salivatione, ex locali aquæ phagedænicæ usu mortis prodromo. Idem clar. MONTEIL accidit, qui carnes fungosas luxuriantes ab extirpato testiculo carcinomatoso propullulantes topico Mercurii præcipitati rubri usu consumere satagit &, circumspicte licet cura usus, tantum excitat Ptyalismum, ut coram Tribunali Chirurgorum fuerit in litem vocatus.

„ Quoad internum Mercurii sublimati usum evidens & ex Factis Medicorum facile demonstratu est, quod dudum ad debellandam radicaliter fuerit tentatus veneream Luem. Ill. MALOUINI *Chémie médic. Art. Mercure*

„ *sublime corrosif*, certiores nos facit, quod in obsidione
 „ Namurcensi Gallorum sub Ludovico XIV. eques quidam
 „ hoc larvatum toxicon inveteratissimæ Syphillidi oppo-
 „ nere ausus sit. In *Proœmio III. Edit. Gall. Tracta-*
 „ *tus de Morb. ven.* ill. ASTRUC, auctore obstupescente,
 „ legimus, Seren. Ducem ANTIMUM hac methodo cicura-
 „ tum pharmon multo ex sua familia, Lue venerea in-
 „ fectis, absque diro symptomate levatis, imo quinque
 „ radicaliter inde sanatis administrari curasse. Non ob-
 „ stante hac assertione, ingenuus Nestor, de violenta
 „ hujus virus actione perquam convictus, tale quid re-
 „ medium in manibus Empiricorum, ut enses in manu
 „ infani, considerat. Num idem pronuntiandum judicium,
 „ quando tale quid per sapientes, prudentes, attentos
 „ & judicio practico incanescens propinatur deterioris
 „ notæ heroicum? Summus Machaon BOERHAAVE, *Elem.*
 „ *Chem. I. p.* 132. omnes has dotes a medente exigit, ac
 „ simul optimam methodum Mercurium sublimatum in-
 „ terne usurpandum cicurandi candidus enarrat Proc. 194.
 „ Vestigia præceptoris premens L. B. VAN SWIETEN præ-
 „ parationem, dolin, ac administrationis speciem nos
 „ edocuit nefandi pharmaci. Jubet acido Salis erosum
 „ Hydrargyron in parcissima dosi copiosissimo liquore
 „ dissolvi, vehiculum desuper largissimum bibi & invol-
 „ ventibus multis mergi. Non obstantibus hisce cautelis,
 „ experientia tristis docet, mitigatum toxicon ventri-
 „ culi, canalisque enterici irritabilitatem ac systema
 „ nervosum mirum quantum turbare, vertigines sto-
 „ machicas, nauseam, vomituritionem, actualem vo-
 „ mitum, cardialgiam sanguineam, atrocissima tormina,
 „ colicam sanguineam excitare, ita ut non nisi robustif-
 „ simi intacti penitus relinquuntur, primis illico dosi-
 „ bus, summa prudentia exhibitis, tentati. Imo dantur
 „ canales alimentarii adeo irritabiles, ut nulla cautela

„ sufficiat, ad prohibendos funestissimæ indolis effectus.
 „ Clar. DUPLESSIS Exercituum Regis Galliæ primarius
 „ Chirurgus in Nosocomiis milites summa cum circum-
 „ spectione hoc pharmaco utentes illico venero interentos
 „ & ventriculo cauterisato enecatos dissecuit! Nec movent
 „ nos patronorum toxici objectiones: esse siquidem
 „ funesta hæc pericula perquam rara & farragine casuum
 „ felicissimorum, ubi non solum absque symptomatibus,
 „ sed radicali cum medela, exhibitum fuit, obliterari
 „ ac multis parasangis vinci. Nam quis nos certiores red-
 „ dit, quod, immenso mortalium numero a Gr. j. pro
 „ dosi haud interfecto, hoc virus ubique novos inven-
 „ turum sit Mithridates, quod porro massæ humorum,
 „ sive secundis viis, sese insinuans non deterrimas fune-
 „ stasque turbas adhuc excitare valeat, licet primæ culi-
 „ næ gradatim familiare redditum. Sic dictus Spiritus
 „ min. VAN SWIETEN enim, si efficaciter debet Sanguini
 „ corruptam corrigere debet massam, ipsi omnino
 „ venit demandandus. Merfus copiosissimis potulentis,
 „ licet demulcentibus, perditne suam indolem venefi-
 „ cam? Summæ cautelæ quid aliud sunt largitæ, quam
 „ ex subtili & maxumopere activo lentum virus? Fir-
 „ mo stat hæcce veritas talo! Examinemus quæso pluri-
 „ mos eos, qui ante hunc unum, duos, imò plures an-
 „ nos larvato toxico prudentissime usi fuere! Ill. LOVIS
 „ præprimis, tristi experientia edoctus, complures, alias
 „ robustissimos, milites turpissima macie ac marasmo
 „ confectos vidit, quos emollientium potulentorum am-
 „ phoræ & prodiga manu exhibita lacticinia nequaquam
 „ servare potuerunt; imprimis vero talia subiecta, quæ
 „ organis respirationis labefactatis laborant, pessime a
 „ medicamine affici notavit; præterea milites Hydrargy-
 „ ro sublimato vexatos eandem moram in Nosodochiis
 „ facere, quam innocua fideliorique tentatos medela, per-
 „ ipexit.

spexit. Taceo, quod dolorificorum symptomatum
venereorum, &c. disparitio momentanea, nequaquam
de radicali ipsum certiore reddiderit medela. Vidit
enim insignem, speciem radicalis curæ præ se feren-
tem, turbam, glifcente fomite, post aliquod elapsum
tempus, adeo recrudescente malo affectam, ut sanio-
rem, securiorem, ac durabiliorem medelam adornare
fuerit coactus.

III. DUPLESSIS, itidem castra sequens prudentissi-
mus Chirurgus, expresse ait: subalternos suos, Spiritum
min. VAN. SWIETEN in usum trahentes, manu me-
dentes fere semper frictionibus eguisse mercurialibus
ad enervandum radicibus venereum malum. Quid er-
go inde in favorem hujus Panaceæ pronuntiandum?

„Non in xenodochiis, sed legionibus, quas inde
repetunt infelici sidere palliati miseri milites, frustra-
neæ, infidæ, imo crudelis medelæ indagandum venit
terminus! Cuncti pene primarii legionum Chirurgi
uno ore larvatum explodunt toxicon. Cutanea luis
symptomata, ad visum debellata, elapsis mensibus,
repullulant & quidem in subjectis, ne hilum de noviter
suscepta labe suspectis, progerminat nova fron-
tem, &c. deturpans scabiei venereæ corona.

„Cl. RAUQUIL, eximie notæ Chirurgus, Legio-
nem famosissimam & numerosam (*Grenadiers de Fran-
ce*) ad canitiem sequens, forsan ex primariis ille, qui
omnium maxime larvati toxici indolem & effectus
rimatus est, candide periculofum & infidum pharma-
con esse fassus mineralem SWIETENII spiritum nun-
quam interne absque frictionis mercurialis auxilio in
usum vocavit. Summam attentionem meretur ab ipso
notata ex usu hujus remedii peculiaris Peripneumo-
niæ species. Difficultas respirandi pulmonum dolori
impar est, pulsus omnium Peripneumoniæ molli-
C

mus, cum non tam a formata inflammatione, quam
 irritatione vasorum, oriatur subdolum malum. Ven-
 nasectiones alias adeo magni usus hic nullatenus ju-
 vant. Magni facienda demulcentia, vaginae instar, acu-
 leos acidi salis quasi involventia tegmina, Huic ero-
 denti acidi salis vi clar. Viri adscribit suppuracionem
 promptissimam inveteratissimorum cum duritie bubo-
 num, solum, quod ex usu Spiritus min. VAN SWIE-
 TEN expertus est, bonum. Cum vero hunc effectum
 edat dirum pharmacon, jure ill. PIBRAC veretur, quin
 exhibitum ad congestiones lymphaticas aliorum orga-
 norum, ut Jecinoris, Pulmonum, &c. tubercula in
 merum fundat ichorem. Coarguit id assertum Ob-
 servatio II. in limine posita. Brevi, res difficilis
 intellectu est, quomodo ipsi castra medica & chirur-
 gica sequentes sagacissimi aliquando veterani discipuli
 periculosi adeo remedii victimas sese facere possint;
 quomodo prudentissimi alias Machaones serpens toxi-
 con adeo temere in usum trahere audeant; quomodo
 tandem immensa medentium turba illud exoptatissimæ
 & securissimæ anteferre queat medelæ? Sane hæc fu-
 roris species conspirationem contra genus humanum
 mentitur! Hæc PIBRAC! Huic subjungo clar. FABRE
 circa sublimati internum usum commenta, quæ in egre-
 gio Opusculo: *Nouvelles Observations sur les Maladies
 vénériennes* publici juris fecit, digna appendice majoris
 sui *Operis de Lue venerea*. Hic, longa experientia edo-
 ctus, publice declarat, Luem veneream cum omnibus
 morbis, in quibus materies peccans pro fomite est, esse
 in eo comparandam, ut crisi perfecta pro absolvenda
 radicitus opus habeat cura; nunquam materiem morbi
 hic penitus assimilari posse; ægrum non in vado censen-
 dum, omnibus licet evanidis symptomatibus, nisi evi-
 dentem fuerit expertus crisin; salivationem, uti ajunt,

per extinctionem & sublimatum Hydrargyrõn interne exhibitum, licet symptomata ad visum fugent, non nisi palliatives medelas esse; corrosivo Mercurio extorfos sudores inepte inter crises locari, utpote rodentis acidi vis solummodo progenies; sublimatum ad Ptyalismum usque esse porrigendum, ut radicitus malum extirpet; salivationem ex frictionibus modestis multo securius excitari; palliatives reliquas cunctas curas non nisi subdole emungendo ægrorum marsupio inservire, &c.

§. IV.

Dum in expungendo Mercurii corrosivi interno usu versor, lubens fateor, me semper omnem attentionem cel. KEYSERI methodo largitum fuisse, qua Mercurius currens in acido resolvente vegetabilis profapia solutus, Acetum intelligo, loco toxicum cum acido coagulante parati, venerea labe tactis propinatur. Cum mira aviditate ill. RICHARD DE HAUTESIERK *Tractatus II. Tomum*, inter plura alia specimina, legi, cui titulus: *Recueil d'Observations de Médecine des hôpitaux militaires*, in quo Vir, maxima fruens experientia, jussu regio, defuncti KEYSERI Pastillos (*Dragées*) publici facit juris. Liceat amplam hanc Formulam, cum tractatus non in multorum verberetur manibus, hic concinno excerpere sermone. „Peculiaris machinæ ope Hydrargyros currens in vitris certa quadam aquæ quantitate repletis tamdiu concutitur, donec in pulverem gryseum fatiscat. Hic in balneo Mariæ exsiccat, ac destillationi in retorta vitrea subjicitur. Transcendentes globuli in vasis charta obturatis ad rubredinem calcinantur & globuli non mutati segregantur. Affunduntur tunc Mercurii calcin. rubri lib. j. Aceti destillati Pintæ viij. quæ pulverem elapsa hora solvunt. Solutio filtrata in octo rursus dispescitur partes, quarum quælibet in peculiari servatur phiala, bene obturata.

Tunc portio talis in marmoreum vas evacuatur, ipsi Mannæ selectiss. lib. ij. adduntur & tritura ad bene subactæ pulvis consistentiam adornatur, per cribrum mox transmittendæ. Puls deinceps ad evaporationem in patina exponitur, usque dum omnem respuat decantationem. Exsiccatur porro ad lenem ignis gradum, ut pastæ tenacis induat faciem. Pasta farinæ ope in pilulas gr. iij. effingitur, quæ sicca debent adservari in atmosphæra. Addit ill. RICHARD hos esse famosos illos Pastillos, per quos KEYSERUS, extra omnem dubitationis aleam, insigniter de genere humano fuit meritis, &c. Nactò, hac promulgatione arcani hæctenus famigeratissimi parandi rationem remedii, varia circa illud sese mihi obtulere dubia. Primo curiosus fui, usum & dotes hujus pharmaci ex facundissimo ore ill. RICHARDI expiscari, sed hæctenus incassum. Deinde non concipio, cur KEYSERUS præcise eccoproticum saponaceum, Mannam intelligo, suo inter alterantia militanti & huic fini destinato nuperit remedio, quippe ex quo nullas alvum obstruentes vires repetitis experimentis sum expertus, licet Hydrargyrum Aceto foli nuptum, per se & absque addita Manna, aliquoties exhibere viderim. Accuratiorera Panacæ hujus KEYSERI cognitionem adepturus Pilulas absque Manna parari curavi & sequentia cum ipsis tentamina a me rogatus instituit Legionis primarius, mihi amicissimus, Chirurgus. Certam Pastillorum quantitatem aqua fervente per Nychthemeron solvit & nullam inde, nec ego, notatu dignam expertus est, præcipitationem. Solutio hæc, Penicillo ex crinibus parato excepta, prolapsui ani puelli septem annorum fuit admota, nullus inde dolor, ne ulla irritabilitatis commotæ sequela! Solutio similis Pilular. HOFFMANNI, quas ex Mercurio subl. citurato parari mox dicturus sum (§. 10.) prolapsui ani adulti militis non dolenti applicata rodentem stimulum per

ejulatus & irritabilitatem prurientem prodidit! Solutio Pastillorum KEYSERI absque connubio Mannæ paratorum cum Oleo Tartari p. d. mixta præcipitatum dejecit potissimam Hydrargyri revivificati partem & in Terram fol. Tartari, Mercurii soluti paucillum imprægnatam, abiit! Cum, paucis fortassis excipiendis casibus, e. g. dispositione ad Phthisin, Hæmorrhagias, &c. adæquata ac prudens Pastillorum KEYSERI administratio eximium Lvi appropriatum largiatur pharmacon, sequentia Corollaria ex experimentis vix enarratis in scenam produco. Si Pastilli KEYSERI prudenter administrati jam eximiam opem ferunt & pene in omni casu innocuam, quanto magis Terra foliata Tartari mercurialis erit, licet lentius simul, ast securius agens, cuius bono Medico exoptatissimum ad enervandam Luem remedium? Sed arcana crepare Medicum dedecet, publici juris facere cordati ac ingenui est Medici! Porro Pastilli KEYSERI in canale enterico per affusam utramque bilem in speciem Terræ foliatæ mercurialis transmutantur, licet Pastillis tepida solutis affusa biis taurina nullum dejiciat Hydrargyron, utpote pinguedine involutum Alkali. Pastilli KEYSERI multis parasangis vincunt ill. HOFFMANNI methodo paratas Pilulas. Si Pastilli KEYSERI hæmoptoicis & atonia pulmonum affectis noxii sunt, quanto magis HOFFMANNI massa pilularis imo Spiritus min. VAN SWIETEN trucidabunt ægrotos? Castris in Gallicis oriunda & orta a Pastillis KEYSERI flagitia incauto usui adscribenda nullus dubito, testimoniis primorum medentium suffultus. Spiritum miner. VAN SWIETEN propinantes multo majores ibidem eodem in casu edidere frages, ut certo certior factus sum. Adstipulor ergo, coronidis loco ut dicam, eximio RICHARDO, quo adveniente palmam præripit Keyseriana Swietenianæ Mercurii præparationi! Cæteroquin BRASSAVOLA, de Morbo Gallico, p. 16. ut & LUISINUS,

Aphrodis. p. 695. jam mentionem fecere, Mercurium vivum, juxta GEBERUM Arabem Aceto solutum, ante ipsorum æram, in Lue venerea insignem tulisse opem. Ejusdem farinae esse Pastillos KEYSERI dudum ex cl. PIAT, CADET & SPIELMANNI Analysisibus, *Tractatus de Tumoribus & Ulceribus*, Par. 1759. edito insertis palam est. Flagitia a Pastillorum KEYSERI incauta administratione a cel. EHRMANN, *Dissert. de Hydrargyri preparatorum internorum in sanguinem effectibus*, sub Præsidio immortalis SPIELMANNI, Arg. 1761. merito acerbiter reprobata nil demunt famæ optimi remedii, quod legitime adhibitum a cel. VANDERMONDE, *Journal de Médecine*, Tome X. p. 499. *Mercur de France*, 1761. p. 169. & innumeris aliis ad sidera tollitur scriptis.

S. V.

Sensim sensimque in recensione neotericorum sublimati corrosivi internum usum pro infido, periculosoque venditantium ill. Gallorum, ad clar. PRESSAVIN, *Traité des Maladies vénériennes, dans lequel on indique un nouveau Remède, dont l'efficacité est constatée par des Expériences depuis dix Années*, devolvor, in quo Scripto Medicamentum mercuriale 1773. publici juris facit, cujus jam 1763. ast ut arcani, in peculiari Opusculo mentionem fecit. Consistit revelatum arcanum in Hydrargyro purissimo adeo radicitus Cremore Tartari subacto, ut massæ humorum communicari. capillaria vascula permeare, ibique virus, largiori etiam dosi exhibitum, absque ulla vi septica enecare queat venereum. Ingenuus fatetur clar. vir, Hydrargyron sublimatum suo remedio solubiliorem omnino, alt. ob vim septicam, ipsi semper esse suspectum; leniores vicissim & præprimis suspensivas Mercurii solutiones, ut PLENCKII foetus, omni jure & dote suo invento esse postponendas, utpote non in

primis viis solubiles; ergo ad secundas minus meabiles.
 Præparationem sequenti methodo adornari jubet. „Mer-
 curii currentis depuratissimi Libr. I. adjuvante leni igne
 primo in debilis Spiritus Nitri Libr. I. Unc. IV. solvitur.
 Hæc solutio Lixivio ex Salis tartari Libr. I. & aquæ font.
 Libr. sem. affunditur, ex qua miscela ad fundum ruit,
 sub forma pulveris rubelli, Hydrargyron. Hoc præci-
 pitatum ter aqua pluvia edulcoratum, rursusque exsic-
 catum cum Aceti fortis Mens. ij $\frac{1}{2}$. per duas horas in va-
 se clauso coquitur & ipsi tandem mox dictum Lixivium
 superfunditur, Ad fundum præcipitatur pulvis candi-
 dissimus. Hic denuo aliquoties aqua pluvia edulcora-
 tus, rursusque exsiccatus cum Cremoris Tartari Unc. IV.
 in aquæ font. Libr. iij. solutis coctioni duarum horarum
 submittitur, dein frigori exponitur. En liquorem aquæ
 fontanæ instar limpidum, in quo purissimus Mercurius
 parvissimo Nitri Spiritu, majori crystallorum Tartari
 & maxima aceti ratione, per Sal tartari pene enervatis,
 solutus aquæ connubium fert, qui quoque Auctoris ti-
 tulum: *Aqua vegeto-mercurialis* haud inepte meretur! „
 Cum auctor suam prolem ne ullum incommodum susci-
 tare & sensilissimum omnium stomachum ne quidem com-
 movere rigide declaret; cum omnes se. & excretiones
 leniter promovere moneat; cum ne unquam spe sua se
 excidisse asseveret, rei dignitas Legionis hic versantis Chi-
 rurgum primarium commovit, ut sequentia cum ipso
 instituerit pericula. I. Militem tenellum, secundo Luis
 gradu vexatum a scabie horrenda elapsis sex hebdomadi-
 bus radicitus curavit. Incolumis elapsis duobus annis
 coram nobis versatur homo. II. Atoniam primæ culi-
 næ ex suppressa infelici sidere Gonorrhœa, frequentius,
 quam autumant plures, malum, in alio milite funditus
 delevit. III. Prolapsui ani pueri Ascaridibus vexati absque
 commotione sensilis & irritabilis facultatum liquorem ap-

plicuit. Inde colligo, hocce remedium, haud multo acrius KEYSERI Pastillis (§. 4.) recensitis, dum, instar illorum, magnam Mercurii quantitatem absque symptomatibus massæ humorum tradat, Hydragyro corrosivo æque multis parasangis esse anteponendum, larga manu licet involventibus domito. Recentia Luis symptomata, cum auctore, spatio viginti ad triginta dierum Hydrargyro tali fugari certo novi. Cancros, ulcera, verrucas, bubones, scirrhos venereæ profapiæ absque topico feliciter curat remedio, Refractariorum malorum exterminatio Balnea requirit conjuncta, præsertim si dolores nocturni osteocopi ingravescent. Dosis mane & vesperi ad Unc. VI. ascendit. Pro vehiculo, complicata scorbutica labe, Rad. Sarsap. pro eodem, scrophulosa conjuncta degeneratione, Lignum Guajacum in Decocto sunt seligenda.

Cæterum Hydrargyron acidi vegetabilis essentialis vini ope dissolvi posse PENOTUS jam monuit, *Theatr. chem. Vol. I. p. 654* &, inter recentiores, clar. UNSER, *Anat. spagy. Mercurii Lib. II. p. 229.* LEMERY, *Histoire de l'Acad. des Sciences 1706. p. 283.* HENCKEL, *de Appropriatione pag. 32.* MARGGRAF, *Memoires de l'Academie de Berlin, 1739. p. 68.* & plures alii.

§. VI.

Nunc, inter contentores interni Mercurii sublimati clar. PEYRILHE sequitur, qui in Opere, cui titulus: *Remede nouveau contre les Maladies veneriennes tiré du Regne animal; ou Essay sur la vertu antivenerienne des Alkalis volatils*, non solum Mercurium sublimatum nauci facit, sed & novum ipsi substituit remedium internum, simul scholis Medicorum novas suas circa naturam & effectus Luis venereæ intrudens ideas. Hoc medicamentum est Alkali volatile, quod auctor utplurimum sequenti præscribit

scribit modo: Hb. Melissæ citr. Unc. IV. Follic. Sennæ
 Unc. semis Inf. Aq. font. Libr. I. stent in vase clauso loco
 calido per horam. colat. adde Sacch. albi Unc. IV. Salis
 volat. Cornu Cervi rectificatissimi Drachm. I - I½. Hujus
 miscelæ æger Unc. III - IV. quolibet matutino & vesper-
 tino capiat tempore, subjuncto copioso Melissæ infuso
 theiformi ut vehiculo. Lue infectus, antequam inchoet
 medelam, ut ad Salvationem destinatus, purgantibus &
 balneis est præparandus. Dosis Salis vol. C. C. pro re na-
 ta augeri vel diminui debet. Irritabilibus ac sensilibus non
 nisi gr. XVIII aut stupore Systematis nervei, vel irritabili-
 tate fibrarum muscularium laborantibus gr. XX - XXX.
 indies propinantur. Quando æger per septimanam re-
 medio usus est, per totam hebdomadem iterum ab ipso
 desistere tenetur. Sic vice versa ad sextæ progredien-
 dum septimanæ terminum, quo tempore refractissima
 ut plurimum debellata est Lues. Remedium, ex quo
 fuit assumptum, in stomacho sensum grati, sese
 super totum corpus diffundentis & sudorem lenem cien-
 tis, caloris excitat. Sudori, utpote nocituro, non in-
 dulgeat æger. Nunquam non lenis oritur, haud ingrat-
 us, orgasmus, quem, nisi excedit, acidulis temperare
 haud nefas est. Abhinc quinque annis auctor hac medendi
 ratione Gonorrhœas, Leucorrhœas malignas, venereos tu-
 mores atque bubones, serpigines, imo exostoses hujus
 generis felicissime expugnavit. Nec octavo, imo nono
 graviditatis mense dubitavit unquam illam adhibere me-
 dicaminis speciem. Scrophulosum cum venereo com-
 plicatum præprimis exoptatissime enervat malum, Ex-
 ulet Pharmacon, quando Luis varios gradus inflammato-
 ria comitantur symptomata. Hactenus experientia; nunc
 ad ratiocinium! Effectus Luis Venereæ in massam humo-
 rum est inspissatio Lymphæ. Omne, quod sufficienti
 vi pollet, coactam Lympham debite resolvendi, morbis

D

venereis radicitus curandis par est. Hydrargyron non instar specifici, sed ut merum resolvens remedium, in lue agit, &c.

§. VII.

Ad Britannos internum Hydrargyri corrosivi usum reformidantes, licet involventibus cicuratum sit toxicum, pertinet cel. CLARE in tractatu: *a new method of introducing Mercury into the circulation, for the Cure of the lues ven.* &c. qui, longa experientia edoctus, asseverat, omnem luis venereæ curationem mancam esse, quæ non ad salivationem usque ascendit: hinc mercurium sublimatum, ut nimis efficaci dosi exhibendum, expungit &, loco illius, Merc. dulc. frictions in regione buccarum adornandas proponit. Quotidie gr. IV. propria ægri saliva macerata digito indice toti internæ genarum superficiæ affricantur per tantum temporis spatium, quoad lenis propullulet ptyalismus. Hacce methodo mercurii currentis vis non solum efficaciori Pharmaco compensatur, sed & incommodis primæ culinæ ab interno aquilæ albæ &, adhuc magis corrosivi Hydrargyri usu, reformidandis exoptatissime obviam itur. Frictions tales summa cum circumspectione debent adornari, cum ex gr. iij. sæpe tanta jam promanet salivæ copia, ut non nisi una de hebdomade, possit tentari frictio & auctor ægrum radicitus per plures annos curatum fuerit expertus, qui de mense non nisi granis XII. fuit tentatus. Rei novitas me allicuit, ut singulare hoc experimentum in ægro tentandum curaverim quadrato milite, & latus præter spem, exoptatissimum inde expertus sum effectum.

Alius clar. Anglus, CLARKE, *Observations on the diseases in long Voyages to hot countries and particularly on those which prevail in the East - Indies*, sublimatum diluentibus ac omni demulcentium farragini mersum in-

terne exhibitum calidis climatibus & zonæ torridæ quam maxime exitiosum declarat.

Inter ill. Batavos, JOH. DE GORTER, *Compend. Med. P. II. Tr. 88. S. 14. p. 143.* de sublimato intus exhibito Hydrargyro candidus effatur: humoribus corporis humani, imo cujuscunque animalis, quocunque modo invecum idem acrimonia sua vehementissime lædere.

S. VIII.

Inter Italos summa experientia & pondere dotatos liceat nunc illustrem DE BRAMBILLA in scenam producere, qui sublimato interne adhibendo non levidentes affricat maculas, dum in Tractatu: *de Phlegmone & ejus vario exitu P. II.* infert: "Inter omnia præparata mercurialia sublimatuma bhinc aliquot annis reliquis anteponitur Hydrargyron. L. B. VAN SWIETEN primus est, qui in Austria hujus medelæ, aliunde receptæ, indolem fuit rimatus. Nimis occupatus Theresiæ Archiater Medicis variorum xenodochiorum scrutandum hocce remedium committit, Medicis, qui avida mente ipsius benevolentiam, hac data occasione, captandi omnem intendunt operam; Medicis, qui falsas ipsi ideo denuntiant hoc pharmaco præstitas medelas; Medicis denique, qui, toxico trucidatos tacentes innumeros, nihilofecius de illo sanatis sese jactitant compluribus. Spe fretus Machaon, sibi rem cum sinceris gnarisve viris esse, larvatum virus, sibi propria commendat suada, cl. LOCHERUM hac methodo paucos fanasse, perplures ad Amaurosin & Cophosin perduxisse, in plurimis Hæmoptoës & Phthises excitasse, ac multis gravidis abortum sex mensium movisse, non edoctus. Mala ex sublimato oriunda Chirurgos exercitus Imperialis, ad tentandum hoc toxicon jussu adstrictos, adeo movent, ut clandestino consilio ipsi aquilam albam ac un-

„ guentum Neapolitanum, substituunt, in sumptibus nihi-
 „ lominus sublimatum allegantes Hydrargyron. Rite pen-
 „ sitatis cunctis, sincero ex pectore sequens circa Mer-
 „ curium sublimatum juxta L. B. VAN SWILTEN usurpatum
 „ depromo iudicium Hydrargyron corrosivum, licet
 „ larvatum, est nocentissimum omnium, ac simul viribus
 „ maxime mancum, ad debellandum radicitus venereum
 „ malum, pharmacon! Quatuor milites robusti exosso-
 „ sibus, spina ventosa, doloribusque nocturnis vexati
 „ venereis, ultra menses ipso largiter usi, ne hilum fuere
 „ mutati, cum frictiones postea adornata brevi rem ab-
 „ solverint. Vicissim varii copiarum Imperialium Præ-
 „ secti ex usu larvati toxici, specie apoplexiæ correpti,
 „ in Paraplegias, Hemiplegiasque inciderunt. Alii visu
 „ hebeti laborare coperunt. Rursus alii surdaltri, imo
 „ surdi sunt redditi. Nonnulli atrophia vel hæmoptoë
 „ fuere correpti. Aliqui ex his per balnea emollientia &
 „ lacticia sanati, cæteri spe recuperandæ sanitatis fru-
 „ strati. Strenuus Centurio quarto die jam vehementi ad-
 „ eo febre, cephalæa & siti intolerabili stipata, fuit cor-
 „ reptus, ut repetitæ venæsectiones, repudiato toxicō,
 „ fuerint in usum vocandæ, &c.” Hæc JOSEPHI II. Im-
 „ peratoris Chirurgus nunc primarius!

Ergo mira ad nos delata hujus Viennensis medica-
 menti fama fuit subreptitia! Utinam circa cuncta in illu-
 stri hac schola promulgata recens pharmaca adeo exa-
 ctam & securam haberemus cognitionem! Uti in JOSE-
 PHI, ita in Regis nostri exercitibus quoque larvatum tox-
 icon, testibus cunctis Acad. reg. Chirurgorum Sodali-
 bus, nefandas edidit strages. Non quidem hic auctori-
 tate fruor, decidendi, num hæ, aut aliæ circa virulen-
 tiam cicurati Mercurii corrosivi editæ innumeræ observa-
 tiones firmo semper nitantur talo, id tamen ingenuus
 fateri possum, tales relationes quemlibet conscientia do-

tatum medentem cautum atque attentum reddere debere. Circa securitatem hujus pharmaci saltem adhucdum sub judice lis est, licet prodiga sat & audaci indies magis exhibeatur manu! Procul dubio ingens magnorum virorum caterva in memet insurrectura est tironem, quæ, Mercurio corrosivo cicurato absque sinistro eventu pluries usa, meam timiditatem reprobabit mihi, qui aliquoties cum fructu exhibitum vidi nefandum virus. Sed, teste experientia, diræ sequelæ, quasi sub cineribus gliscens flamma, quandoque nimis tarde erumpunt. Quot, bone Deus! existunt adeo solertes Medici & Chirurghi de diris, elapsis aliquot mensibus, imo annis, medicamento propinati effectibus solliciti? Lubens largior, hæmoptoës, abortus, nec non partus præcoces inde sæpissime observatos inique nonnunquam toxico soli fuisse imputatos. Gravidis & labe pulmonum vexatis Mercurius currens jam eminens pronuntiandum est heroicum, quanto magis Salis acri acido nuptus & non nisi larvatus Hydrargyros? Interim, quamdiu non confecta circa medelæ innocuitatem res est, fatius ab ipsa abstinemus, aut ægrum, si tentare volupe est, vix foli illi relinquimus, præsertim cum securiora multo, ac simul æque efficacia possideamus remedia. Nunquam, ut publice factus est ill. LOVIS, Atrophix & Phthises ulcerosæ adeo vulgares factæ, quam ex quo L. B. VAN SWIETEN remedium tanquam Medicorum sacra anchora est adoptatum!

§. IX.

Postulat nunc æquitas, ut, recensita medentium cohorte, quæ sublimati internum Hydrargyri usum respuit, vel saltem tanquam periculis involutum pronunciat, turmam quoque illorum recenseam, qui toxici larvati favent interno usui, & ut illos enarrem, qui merum atque sincerum extus adhibere sublimatum sibi non ducunt reli-

gioni. Deductis ex hac comparatione utriusque objecti corollariis, liceat coronidis loco illa suggerere remedia, quæ fortassis securius utrumque absolvunt pensum.

Jam BASILIUM VALENTINUM, ferreo Medicinæ Sæculo, Mercurium sublimatum intus exhibuisse in ejus *Triumpbo*, &c. p. 1077. lego. Laudat nefandum hoc toxicum ad gr. iij. — iv. Theriacæ nuptum, ad luem veneream, Carcinomata, Ulcera cacoëthea, &c. ZWOELFFERI quoque æra extitisse, qui sublimatum aqua solutum intus adhibuerint, in ejus *Mantissa spagirica* p. 352. invenio. Mercurium corrosivum circa annum 1676. jam in Britannia intus exhibitum fuisse ex WISEMANN, *several chyrurgical Treatises* colligo. Clar. TURNER tamen primus est, qui, quantum saltem ego compertum habeo, Mercurii sublimati in Spiritu Vini soluti & ad curandum morbum Venereum adhibiti mentionem facit. Narrat enim *Syphilis a practical Dissertation on the venereal disease* p. 99. ab agryta quodam Londinum pervagante ad gonorrhœæ curationem diebus singulis in decocto avenaceo exhibitas fuisse guttas decem ad quindecim solutionis drachmæ unius sublimati corrosivi in Spiritus Vini uncia una. MONDSCHIEIN An 1708 virus hoc contra asthma pituitosum chronicum adhibuit &, cum ipsi inde lis mota fuerit, illustres Facultates Lipsiensis ac Vitebergensis Decretis deciderunt: "Usum internum sublimati, ad summum ad
 „ gr. ij. pro dosi dati, ad incidendos humores viscidos &
 „ pituitosos, resolvendumque lymphæ coagululum & ex-
 „ citandam salivationem in robustis non esse culpandum.,
 Videfis *Acta Berolin. Tom. I. Vol. X. FRID. HOFFMAN-
 NUS Med. rat. syst. Tom. III. Sect. II. Cap. V. §. 12.*
 ait: "sublimati hydrargyri unicum tantum granum vel
 „ duas aquæ uncias conspicuo non tantum metallico irri-
 „ tante sapore posse inficere, sed etiam tam efficaci vir-
 „ tute imbuere, ut mercurialis hæc aqua, interne & ex-

» terne adhibita, excretiones per salivam, sudorem,
 » alvum, ino vomitum, pro dispositione subjectorum &
 » humorum, potenter moveat. Clar. KRAMERUS, *Com-
 » merc. litt. Noric. 1734. p. 224.* refert: multos Chirur-
 » gos adhibere Mercurium sublim. interne ad salivatio-
 » nem. Ill. ASTRUC narrat in ultimæ editionis operis sui
 » de Lue venerea Proëmio, quod jam a longo tempore
 » Parisiis medentes in usum advocaverint remedium ex
 » sublimati Unc. I. aquæ font. Libr. XXXII. quod hoc
 » ipsum primis diebus ad gutt. I. & sic sensim ascenden-
 » do ad plures guttas dederint ad nauseam usque, &
 » quod vehiculi loco infuso fol. Sennæ fuerint usi., Hac
 » æra, dum hæc scribebat clar. Nestor, cel. PETIT, cohortis
 » prætorix Gall. primarius Chirurgus, Mass. pilul. ex micæ
 » panis part. XXIV. Mercurii dulc. Antim. diaph. Antihect.
 » Poterii ana M. part. II. ac merc. subl. corros. part. I. effi-
 » xit &, successive ascendendo, decem, duodecim, imo
 » quindecim grana per triginta dies exhibuit. Porro 1759.
 » prodiit Parisiis tractatus: *Essay sur les Maladies venerien-
 » nes, ou l'on expose la Methode de feu Monsieur PETIT,
 » Chirurgien, par le Sieur FABRE.* Describuntur in hocce
 » tentamine pilulæ antivenereæ, quæ parantur ex Merc.
 » subl. part. I. Merc. dulc. part. III. Gummi ammon. Gua-
 » jaci ana part. II. Fol Sennæ Rad. Pyrethri ana part. IV.
 » Harum Pilular. gr. XXIV. mane & vesperi exhibere ju-
 » bentur Chirurghi, conf. *Traité des tumeurs & ulceres, Tome
 » II. p. 407.* Nunc ad præcipuum & illustrissimum omni-
 » um medicamenti, quod adhibere nobis religioni ducimus,
 » Fautorem atque Præconem, L. B. VAN SWIETEN intelligo,
 » devolvor. In *Commentariis in BOERHAAVE, Aph. de cogn.
 » & cur. Morbis, Tom. V. p. 546.* recenset hic magnus vir,
 » qua ratione successive ad curam luis, absque Ptyalismo,
 » per solutionem sublimati fuerit perductus. Vidit pluries
 » exoptatissimam emendationem ulcerum ante salivationem

5111

ex adhibito soluto Corrosivo Hydrargyro ortam. Idcirco ægrum diu in hoc reliquit statu. Ab initio solutionem non nisi ulceribus cacoëtheis opposuit absque habita ad luem ratione. Deinceps veram sublimati ad menstruum proportionem ab ill. SANCHEZ, contra luem veneream edoctus, hoc remedium & diro huic opposuit malo. Labe pulmonum affecti, tussiculosi, systemate nervorum irritabili utentes, ad Hæmorrhagias proclives non nisi ægre ferunt notam Spiritus mineralis SWIETENII solutionis, emollientibus decoctis licet inundatæ, dosin. Quam exacta diæta & motus corporis ratio durante hac medela opus sit, ex eo haurimus, quod non nisi ad remos damnati ita radicitus curari perhibentur. Primum L. B. usus interni Mercurii sublimati corrosivi, quem fecit, in ambabus epistolis meminit, quas JOSEPHO BENVENUTO Luccensi Medico scripsit, hinc suæ *Dissertationi historico-epistolari* ad BECCARIUM, Luccæ 1754 inferuit, quæ denuo in *Comment. de rebus in Scientia naturali & Medicina gestis, Vol. V. P. IV. p. 717.* in ampliorem prodierunt scenam. Præter hæc divulgantes ad Italum missas schedas magnus vir, novi remedii amantissimus, sobolem quasi suam & Germanis & Gallis cognitiorem fieri cupidus, peculiare idcirco litteras ad cl. HUNDERTMARCK & eximium MORANDUM misit. Conf. HUNDERTMARCK, *Programma de Ozana venerea, Lips. 1758* & *Traité des Tumeurs & Ulceres, Tome II. p. 406.* Nec ill. PRINGLE reticuit exoptatissimos sui sublimati effectus & in *Medical Observations and Inquiries by a Society in London, Vol. I. Art. 28.* copiosæ & amplæ relationes leguntur, ex quibus palam fit, in plurimis exercitus Anglici ægrotis, in quibus remedium tentatum fuit, illud expectatam operam præstitisse. In eo tamen methodus ill. SANCHEZ, Archiatri Russi, a quo L. B. VAN SWIETEN primam sui remedii ideam nactus est, ab illa SWIETENII differt, quod
juxta

Juxta GMELIN, *Dissert. circa specificam methodum recen-
tiorum sanandi, Tubingæ 1757.* in illa medica-
mento superbibere jubeatur decoctum ingredientia sudo-
rifera vehens & ægrotus quolibet mane post hauſtum
Hydrargyron corrolivum dilutum in lectulo suo ad su-
dorem sese componere teneatur; in Swieteniana vero
omnis medicatio soli relinquatur larvato virus. Hæc suc-
cinatissima ante æram & durante epocha L. B. VAN SWIE-
TEN famosissimi adeo remedii historia!

S. X.

Fama L. B. VAN SWIETEN, insignis numerus ipso
dignorum discipulorum, commendatio medicamenti ver-
sus omnes fere mundi plagas ex ore tanti BOERHAAVIANI
discipuli emanans, laudes medelæ apud omnes fere eru-
ditas gentes propullulare fecerunt. Sic medicamenti
Swieteniani eximium in lue venerea usum canit clar.
STOCKHAUSEN, *Diss. de Mercurii subl. corrosivi usu medico
interno*, sub Præsidio ill. BUCHNERI defensa, *Lipsiæ 1758.*
cui autem placuit, instar ill. SANCHEZ, alia quoque me-
dicamenta, ad necandum venenum impurum accommo-
data, sublimato, ut basi, jungere. Non possum non hic
fervorem Exc. EHRMANN magni facere, qui in *Diss.* ci-
tata L. B. VAN SWIETEN remedium pro aris & focis de-
fendit. Quanto magis excusandi summi viri in officio
successores & alii immediati discipuli remedium ad sidera
tollentes? Ill. DE HAEN sane inter hos reliquis palman
præripuit, ac itidem, ut dignissimus præceptor, a sub-
stitutis ipsi male instrui sese sivit, Præceptoris momento
obcœcatus. Absit a me, ut fidei Observationum ill.
Archiatri DE HAEN, *Rat. med. P. II. p. 209. P. III.
p. 317. P. IV. p. 239. &c.* aliquid detraham, id solum
noto, quod noster ill. SWIETENII discipulus omni quarto
die sublimato catarthicum interpolare jufferit, quod præ-

E

ceptoris remedium subalternis in xenodochiis tentandum maxime reliquerit, de radicalis curæ perseverantia elapsis aliquot mensibus, immo annis æque minus curiosus. Non video, hodiernum JOSEPHI II. Archiatrum ill. DE STÖERCK adeo sedulo, ut antecessor, corrosivum interne commendare, forsitan de ejus virulentia indies magis edoctus. Interim *Ann. med. I. p. 95.* Scabiem crustosam Veneream; quam purgantibus & antiscorbuticis tollere nequivit, medela præceptoris ab ipso integre sanatam lego. Addit vero se observasse, quod usus hujus medicamenti ægros valido pectore instructos requirat, quia alias spiritus frumenti febrim incendit & ægros in magnum periculum rapere valet. Eo fervidiorem L. B. affeclam in clar. PLENCK, itidem ill. SWIETENII discipulo, contempior, quippe qui adeo cæco impetu, in multifariis scriptis suis, cicuratum Mercurium defendit, ut, dignitatis suæ quandoque penitus obliviscens, in arenam cum quolibet adversario alacris descendat, acriter in contrariæ defensores sententiæ invehatur. Ita *Sammlungen von Beobachtungen über einige Gegenstände der Wundarzneekunst, II. Theil*, ex tripode ait: "omnes illos, qui sinistros ex usu Spir. min. VAN SWIETEN experti fuere effectus, cœcutiisse; ipsum, acutiori visus acie præditum, non nisi prospera faustaque ex adhibitione fuisse contemplatum; ill. PRAC, *Mém. de l'Acad. de Chir. Tome IV.* infelices ex hoc pharmaco sequelas enarrantem, impudentem esse nebulonem; methodum luem, ope sublimati sopiti, extirpandi cunctis reliquis prævalere, dum L. B. ipse sit Protector, Fautor, Præceptor, imo Amicus, &c. cum tamen non nisi duabus observationibus suum suffulciat ædificium, queis ostendit, incassum tentatis cunctis Syphilidi contrariis remediis, hoc unicum reliquis palmam præripuisse. Sed quis, bone Deus! in re adeo seria, viro, alias solertissimo & summis encomiis digno, facile

obtemperabit, qui perpendat, ipsum apud robustissimam
 Hungarorum gentem, Tart. emet. ad scrupulum semis, imo
 debilem Nitri Spiritum absque noxa devorandam medi-
 cinam facere; quis ejus placita promiscue adoptabit,
 qui paulo ante *l. c.* legerit: " Methodum, Hydrargyron
 „ intus propinandi locali ejus usui, id est frictioni mer-
 „ curiali, ex eo esse præferendam, quod illinitus Mercu-
 „ rius immediate & crudus vasis intrudatur, massam hu-
 „ morum in putridum tabum fundat & ad canalem de-
 „ rivet alimentarium, (quasi ideam non violentiori impe-
 „ tu ex intus propinato accideret diluto corrosivo Hydrar-
 „ gyro), „ quod denique per inunctionem Ung. Neapol.
 „ ne unquam præstitam viderit radicalem luis venereæ
 „ medelam. „ (Fortassis ex proprio errore, quoniam præxi-
 „ minus indulgere coactus, publicus Univ. Budensis Orator,
 „ relata modo refert.) Cautius cum Hydrargyro corrosivo
 „ mercatur clar. JACOBI, in *Descriptione Methodi Mercurii*
 „ *sublimatum tutius copiosiusque exhibendi*, omnia in-
 „ commoda atque pericula exinde observata non tam phar-
 „ maco, quam rationi illud propinandi adscribenda esse ra-
 „ tus. Vulgo SWIETENII ad ductum, inquit doctiss. vir,
 „ interne propinatur sublimatum. Ast hæc solutio in vini
 „ spiritu nauseoso adeo sapore pollet, ut fere semper in-
 „ tolerabiles, imo refractarios moveat vomendi conatus.
 „ Ager itaque vel medicamen detrectat, vel invitus id
 „ ipsum assumit. Ultimo in casu varia extorquentur di-
 „ ra symptomata, quæ fastidio, nisi me omnia fallunt,
 „ fere cuncta debentur. Nec tetrum sat superque vini
 „ spiritu fractum viribus insidiosis videtur virus. Tota
 „ dosis illico in stomachum & canalem agit entericum,
 „ vomitus, colicas, aliaque dira ciet phœnomena. His
 „ medens ut obviam eat, coactum sese videt, medica-
 „ men adeo parvulis dosibus exhibere, ut non semper
 „ exoptatus exinde sequatur effectus. Hinc est, cur ill.

„ Monasteriensium archiater HOFFMANNUS, magni BOER-
 „ HAAVII olim discipulus, Hydrargyron sublim. in forma
 „ pilulari proponat, a BOERHAAVIO usum corrosivi aliun-
 „ de edoctus Mercurii. Cum hæc Catapotia non nisi pau-
 „ latim in prima solvantur culina, non illico tota corro-
 „ sivi stomacho canalique enterico impingitur vis. Tale
 „ ergo remedium in largiori dosi, sine quod sinistri quid
 „ inde timeamus, offerri potest. Nec palato displicent
 „ tales pilulæ. Methodus eas parandi sit sequens: Mer-
 „ curii corr. Dr. I. in f. q. aq. font. solvitur. Cum hac
 „ solutione subiguntur micæ panis albi Dr. X. Ex hacce
 „ pasta effinguntur tot pilulæ, ut decem solum catapo-
 „ tia granum I. toxicum contineant. Pilulæ, in temperata
 „ siccitatæ atmosphæra, per annos adservari queunt. Pa-
 „ sta quoque, si æger pilulas averfatur, sacchari ope in
 „ alcohol redigi potest. Jll. auctor interdum ultra gr.
 „ XL. harum pilularum de die ascendit & absque noxa
 „ sublimati gr. IV. indies propinavit. Remedium eo ci-
 „ tius exoptatum edit effectum, quo minus interpolatis
 „ turbatur laxantibus, quæ in eo solum casu passim sunt
 „ interspergenda, quando æger, ob refractarias alvi ob-
 „ structiones, Pyalismum minatur. Mirum, clar. GAR-
 „ DINER, *Essays and observations physical and Literary Vol.*
 „ *III. p. 380.* easdem ac HOFFMANNUS, SWITENIANÆ
 „ solutioni facere objectiones: saporem nimirum sum-
 „ me nauseosum & nimis promptam in canalem alimen-
 „ tarium actionem, &c. unde quoque Mercurium
 „ sublimatum aqua dilutum cum mica in pilulas effin-
 „ git. Fateor ingenuus, commotum me dignitate
 „ proponentis atque propositi simul, prudentissimis com-
 „ municasse hoc medentibus. Inter plures, Legionis hic
 „ versantis Chirurgus primarius, mihi amicissimus, robu-
 „ tissimos duos milites Luis secundo gradu jam vexatos
 „ selegit, ut GARDINERI in ipsis exploraret medelam. Per

tres menses unum, per plures adhuc alterum gradatim
 torfit his catapotis, infuso seminis Lini, ut vehiculo,
 subjuncto. At perpetua nausea, conatus vomendi, tan-
 dem actuales vomitus, dyspepsia, aepsia, tormina &
 vertigines stomachicæ aliaque dira symptomata, ad spe-
 ciem licet curatos a diuturniori nisi abstinere jufferunt.
 Quid quod alter militum scabie frontis levidensi adhuc
 in fine curæ fuerit defiguratus, cum jam ultra Drach-
 mam l. toxicum paulatim incassum devorasset. Mitigatam
 itaque, infelici fidere, pronuntio hanc SWIETENII me-
 delam, imo minus adhuc omni periculo orbam. Pi-
 lula enim saliva sana macerata, ut certo vidi, ante
 quadrantem horæ jam ad fundum deponunt toxicum! Et
 quis bonus haud videt, GARDINERII methodo sublimati
 actioni in massam humorum & systema nervosum non
 sic obicem poni? Eam ergo Britannis & Westphalis
 jure relinquo & Pastillis Keyseri, imo Merc. dulci merito
 postpono. Singularem interim, circa domatum Hydrar-
 gyron corrosivum, meretur attentionem casus, quem clar.
 FIELITZ, Luccoviensis Lufatus Chirurgus in *observationibus*
suis chir. p. 7. recenset. „Robustus miles, propter varia
 „ Luis indicia, frictionibus utitur mercurialibus at saliva-
 „ tionem exortam ex officio suppressere tenetur. Suppres-
 „ sam excipiunt dolores arthritici vagi & hos demum
 „ localis coxæ & genui, cum tussi & pectoris oppressione
 „ alternans, dolor. Ante quatuor annos tumor enormis
 „ genui, pro fungo articulari habitus, evadit & ad arti-
 „ culum Acetabuli usque extenditur. Apparent icho-
 „ ris congestiones, quæ crepantes magnam saniei fun-
 „ dunt copiam. Eger per duos annos localibus vexatus
 „ remediis, accedente marasmo & anchylosi genui tan-
 „ dem ad omnia munia redditur impotens, dum cruris
 „ genuique sinus interea stupendam ichoris plorant co-
 „ piam. Accersitus auctor internam remedia L. B. VAN

„ SWIETEN administrat medelam. Usus pharmaci, licet
 „ refractissimum, quinto jam die adeo larga excipit sali-
 „ vatio, ut omni data opera per duas hebdomades co-
 „ hiberi nequiverit, tandem vero sponte cessarit. Du-
 „ rante ptyaliso tumor genu, una cum sinibus totius
 „ cruris, evanescit. Resectus a sputatione æger denuo
 „ sublimatum per septimanas capit & ita incolumis ex tan-
 „ ta malorum caterva, muniis suis, sanissimi instar, rur-
 „ sus vacat, &c. En novum argumentum evincens,
 „ sublimati levidensem dosim excitando vix compescendo
 „ parem esse ptyalismo, ac miras ærumnas in corpore mer-
 „ curio vivo ex prægressis frictionibus jam farto excitare va-
 „ lere! Num recrudescens, olim suppressus, ex frictionibus
 „ unguento Neapolitano ptyalismus, num incaute additus
 „ sublimatus Hydrargyros tantu hic edidit effectum? Num
 „ pastilli KEYSERI vel PRESSAVINI mercurius acido tartari
 „ solutus non æque feliciter, imo multo securius, absol-
 „ vissent medelam?

§. XI.

„ Inter recentiores Mercurii corrosivi interno usui faventes
 „ Gallos, agmen ducat eminentissimus omnium GARDANE,
 „ vir circa medelam luis Venereæ maxime meritis & versa-
 „ tus, eximius larvati toxici laudator atque Patronus. Hic
 „ in libro judicioso cui titulus: *Recherches pratiques sur les*
 „ *différentes manières de traiter les maladies vénériennes*, fere
 „ omnes rimatus luis medendi methodos, Chap. VIII.
 „ de sublimato agens, sequentem circa illud fert senten-
 „ tiam. „ Si Hydrargyros fluido aliquo solutus est, effica-
 „ cior semper a me deprehenditur, quam nullo menstruo
 „ solutus. Ergo Mercurium in forma fluida semper illi in
 „ forma solida exhibito præfero. Quo majori acore præ-
 „ paratum mercuriale saturatum est, quo levius, volatilius
 „ hoc acidum, eo citius faciliusque Mercurius humores

„ inttat, permeat ac dissolvit ipsis permixtus. Hydrargyròs
 „ sublimatus ergo omnium præparatorum mercurialium ef-
 „ ficacissimum, currens vero torpidissimum, viribusque
 „ quam maxime mancum est medicamen. „ (Sed quis,
 bone Deus! hæc effata unquam cum sana conciliabit
 Chemia? Acidum Salis merum multo ponderosius est acido
 aceti, etiam congelationem perpeffo, minus quoque vola-
 tile: ergo auctor Mercurii in Aceto soluti est Advocatus!)
 “ Solutio Hydrargyri corrosivi methodo SWIETENII in Gal-
 „ lia nonnunquam diras excitavit ærumnas, inter quas
 „ tormina, lassitudo, sæpe ad syncopen prótracta, eminent.
 „ Hinc hancce solutionem mucilaginosi enervare tenta-
 „ runt, unde vis draffica canalem aggrediens alimentarium
 „ fracta quidem fuit (non vis in humores & nervos
 „ agendi), “ fapor vero nauseosus metallicus nequaquam
 „ emendatus. Auctor corrosivi gr. VI— VIII. in aquæ
 „ font. vel distill. Mens. semis solvit, solutionem saccharo
 „ edulcorat & indies duo vel tria illius cochlearia, super-
 „ bibito lacte, vel, si æger maxime est enervatus, Cho-
 „ colata, propinat. (Sed quis remedium ad tormina ex-
 „ citanda adeo proclive unquam lacti, vel Chocolatæ lacti
 „ incoctæ maritabit, dira, excruciantes dolores excitantia,
 „ omnino inde pertimescenda esse coagula gnarus?) “ Porro
 „ quærit, quamdiu usus Sublimati sit continuandus inter-
 „ nus? tantum temporis, quantum ad frangenda penitus sym-
 „ ptomata luis requiritur, respondent ut plurimum theoretici
 „ Auctores. Sed hæc symptomata interdum mira celeritate
 „ evanescunt, nec tamen inde inferri potest, corpus ab
 „ omni labe penitus esse liberatum. Suadet ergo, tantum
 „ sublimati, quantum ad evanescencia usque symptomata
 „ adhibitum est, denuo in usum vocare. Sublimati gr.
 „ XVI. ut plurimum ad eradicandum sufficiunt, nisi sit in-
 „ veteratum, virus. Largiores doses non medelam accele-
 „ rant, utpote per lotium nimis cito rursus evacuari solita.

„Durante hac medela quotidiana cavi oris inspectio in-
 „dispenfabilis est, cum, apparente minimo Ptyalism
 „prodromo, illico sit suspendenda. Si, sub interno ci-
 „curati toxici usu, sensus vehementis calor cutanei,
 „cephalæa, erysipelas, hæmorrhagia naricem obrepunt, aut
 „hæmorrhoidalis apparet fluxus, vel si inflammatorii
 „oriuntur affectus, V. Sione succurrendum est. Alvi evacua-
 „tio qualibet hebdomade radicalem promovet curam, &c.

Interim auctor, a prudentissimo licet usu observatas
 atrophias, hecticas, marasmos, &c. a ptyalismo & per-
 versa diæta deducit. „ Argumentum illud, quod ex
 quacunq; Hydrargyron exhibendi ratione jam hectici in-
 sultus orti fuerint, nullius plane est ponderis, cum non
 nisi omnes limites ex frictione, Mercurii dulcis usu, &c.
 excedens salivatio, constitutio tenella, flaccidum an-
 tea & exhaustum corpus, crudelibus adeo effectibus
 paria sint excitandis. Non consolatur nos Auctor,
 quando „ pleraque Luis symptomata inde sopiri, (non
 „ vero enervari) ait & virus, scirrhos & exostoses fundere,
 „ cutaneosque morbos profligare ex tripode quasi pronun-
 „tiat, „ dum pastill KEYSERI, solutio Resinæ Guajaci in
 Taffia, saturatum Corticis Ligni sancti cum Sale Tart. &
 Stibio decoctum, in balneo laconico, &c. securius mul-
 toties absolverint hoc pensum. Obstupesco, quando Au-
 ctor tenello ab uno ad tres annos eveccto de die unum vel
 duo coffeæ cochlearia, fœtui ad gutt. XXX. propinat
 remedii. Erubesco, nomine Medicorum, quando in tanto
 auctore lego, quod præsertim illi salaces, qui ardentem ni-
 mis infectis fœminis frui sunt, ex usu interno sublimati
 mire leventur, marasmo, lue secundi gradus & doloribus no-
 cturnis licet jam vexati. Pro nugis vendito cæteroquin cly-
 smata antiveneræ de quibus ipse fatetur auctor, aliquando
 quidem aliqui boni præstitisse & in lue venerea topica ani,
 tanquam locale, non absque fructu adornari posse; aut facile
 vehe-

vehementem ciere tenesnum, atrocesque colicas & Medicum multo certiore esse de transitu Hydrargyri in sanguinem, quando per os hauritur sublimatus, quam si ano intruditur camphoræ nuptus. Conuersus in *Maniere sure & facile de traiter les maladies véueriennes* ill. GARDANE inopinato ad Ung. Neap. confugit, quod sublimati in auxilium rapit. Nunc ad strenuum Merc. subl. intus adhibendi fauorem, KEYSERI pastillorum vicissim magnum antagonista cl. CEZAN, ex cuius *Manuel antisypilitique ou Essai sur les maladies véueriennes avec un préservatif de ces maladies*, id solum noto, quod sublimato vim specificam in lue affingat, præcipuam illius vim in acido salis lympham contactam resolvente quærat, omnem durante medela obrepentem nauream a sublimato, jejuno stomacho assumto, derivet, acute sensiles, ad hæmoptoës & phthises proclives a veneno abstinere jubeat, &c. Sed cur optime digerentes innumeros novi, qui ex cautissima, post escam involentem dosi, mox vomituriunt, & quis dispositiones ad dictos pectoris morbos semper prævidere potest? Quando clar. CEZAN in ill. PIBRRAC & FABRE, quædam ipsi sublimato flagitia objicientes, acriter invehitur, quando pastillos KEYSERI peiores excitasse ærumnas effatur, quam sublimatum, quando prophylacticum luis ex alcali proponit, luem acidæ indolis esse ratus, risum teneatis amici! Non majorem refutationem meretur cl. HORNE, qui in *Tractatu: Exposition raisonnée des différentes methodes d'administrer le Mercure dans les maladies véueriennes* sublimatum ad sidera tollit, qui Panacææ merc. solubilitatem in primis & secundis viis abnegat, qui ex eo absque ulla præcipitatione & violentia sublimatum agere urget, quoniam indiscriminatim omni aquæ fontanæ calcareas partes inesse negat, qui sublimato medendi rationem nullam attentam curam requirere ait, qui absque ulla dira sequela potius roborare, quam debilitare corrosivum Mercurium refert, qui denique æru-

mnas a sublimato in castris notatas, ut figmenta invidiæ, explodit. Nec me convincit, quando *Journ. de Méd. T. XLVI.* dicit: qualescunque a sublimato intus dato creatas ærumnas non virus, sed medelæ rationi, esse adscribendas; haud domati veneni, sed tenellæ constitutionis plurimorum ægrotorum, esse flagitia, quæ obtrectatores in scenam producunt; nunquam ex copioso, simul cauto, apud innueros usu Sublimati semet mala symptomata expertum fuisse; dirissima sese, mediante corrosivo, cito, tuto, ac sine recrudescencia expugnasse mala; nullas recidivas, elapsis quindecim annis in compluribus novisse, &c. In eo vero cum ipso sat convenientem me habet, quando subjungit: Experientia se edoctum esse, sublimatum non cuncta æque fugare venerea symptomata; mala localia, quibus par est, caneros, phymoses, morbos cutaneos & gonorrhœæ species, quæ Mercurio egeant, esse; minus adæquatam vicissim stasibus lymphæ, bubonibus, exostosis inveniri; in his ultimis localem vivi usum interno esse nubendum sublimati Hydrargyri; dari casus, ubi corrosivus plane exulare debet Mercurius, ut: inflammatoriū insultus, scirrhii ad carcinomata proclives, febres lentæ, affectus spastici, tussiculæ, colicæ, &c. Similis farinæ in defendendo sublimato, *Tomo XLVI.* vix citato, est clar. PATEL, pilularem formam, utpote citius dolores & inflammationes ventriculi excitantem, respuens. Sed huic refragatur experientia, dum plurimi plus toxicum in catapotis, quam soluti ferant, utpote citius solubilis. Non hic silentio premere possum, cl. MARET, *Journ. de Méd. Tome XLVIII.* tres casus allegare, ubi mediante usu pilulari Mercurii subl. serpigines venereas domavit refractarias. Nec reticeo clar. BROUSSE, qui, juxta *Novellas: Gazette de Santé, 1773. & 1774.* Mercurium sublim. in inveteratis rheumatismis, lumbagine, ischiade cum fructu exhibuisse refert, & cel. FOUQUET, qui juxta *l. c.* idem

remedium interne cum optimo fructu serpigini non
 veneræ & scrophulis, cum Dec. Bardanæ, Lap acu-
 ti, &c. opposuit. Iniquus denique in lectorem effem,
 si ipsi novam haud narrarem sublimatum exhiben-
 di rationem, qua cel. LE FEBURE, *Journ. de Med.*
Tome XLI. inclaruit, Succolatam intelligo antivene-
 ream. Hujus præparationis sequens est ratio: ℞. Merc.
 subl. Gr. XVI. Spiritus frumenti q. s. ad solut. Bals.
 Peruani liq. Unc. semis, Pastæ Cacao Unc. XIV. Sacch.
 Canar. Unc. ij. m. per tritur. plur. hor. & effinge Ro-
 tul. N. XVI. d. f. *Alle Morgen und Abend ein Quart-
 Stück mit Milch oder Wasser gekocht zu nehmen.* Sic,
 ut fert auctor, ingratus præcavetur sublimati sapor, sic
 absque verecundia, clandestina medela, veneris ab-
 solvere suum potest pensum, sic omnibus tandem a ve-
 neno timendis ingratis obviam itur sequelis!

§. XII.

Inter neotericos Britannos sublimati Oratores sum-
 mam attentionem meretur anonymus quidam, qui in
 Ichematis sub titulo: *Practical Essays on medical subjects*
by a Member of the royal College of Physicians of London
and Edinburgh I. Sectione sibi singulare negotium facit,
 securum medicamentorum variorum, ut virus reproba-
 torum ab injuriis vindicandi usum. „Dudum auctor,
 „ ut ait, mercurium subl. scopo medico tentavit, eo al-
 „ lectus cum vitæ pertæsa pauperula venenum aqua fo-
 „ lutum, suicidium meditans, haustura, non nisi cochlear
 „ l. ob nauseam devoraret, unde cavi oris, faucium,
 „ gulæ, stomachi excoariatio, dira aliquantisper durantiã
 „ sub deglutitione symptomata & anxietates secutæ, ast si-
 „ mul inveterata scabies venerea funditus fuit ablata. Eum
 „ allicuit maxime veteranus Medicus HARFORD, a quo
 „ sacram in desperata lue anchoram edoctus fuit, utpote

Bolos VIII. ex mercurii subl. opii & camphoræ ana gr.
 VIII. Salis tartari gr. XXIV. Conserv. Cynosb. q. f. per
 trituram horæ effingere. Dosis qualibet vespera, imo,
 pro re nata, qualibet alterna solum, Bolus I. Cicura-
 tus alkali sublimatus Hydrargyros a cel. D. WALL
 per observationes ad sidera elatus fuit, utpote cui ipsi
 forte fortuna, cum virus hausisset, haustus olei tartari
 p. d. miro fuit solatio. Spe fretus haud exigua auctor
 tunc sublimati gr. III. in aq. Ros Unc. II. & Syr. Viol.
 Unc. I. solvit &, quolibet mane cochlear I. exhibens,
 cardialgiam refractariam domavit. Sed usurpatis vix
 gr. II. salivatio orta est. Perterritus in posterum toxicó
 laxans nupsit sequenti modo. Rec. Merc. sublima-
 mati, Camphoræ ana Scrup. I. Mass. pil. Cochiar.
 min. Lond. Drachm. III. m. per tritur. & effinge Pil.
 N° XL. Hoc pharmaco cum infuso flor. Malvæ, ut
 vehiculo, ingens turba venereorum fuit curata. SWIE-
 TENII remedium longe post hoc auctori innotuit. Ma-
 la inde oriunda a nimis veloci Mercurii ex Spiritu de-
 rivat præcipatione, quæ in solutione aquosa nequa-
 quam timeri debet. Unde sublim. gr. XVI in aq. ros.
 Pinta I. solvi curavit. Hujus solutionis Unc. II. repe-
 titis dosibus, spatio nychthemeri, Dec. aq. ex Rad.
 Sarlap. Unc. II. Rad. Mézer. Dr. semis Sacch. edulcorati
 Unc. XXXII. mixtas successive exhibuit. Nunquam
 in quam maxime refractariis venereis malis se spe ex-
 cidisse aut prava remedium excitasse symptomata au-
 ctor est! in lne recenti pilulis vix enarratis omnem
 absolvit paginam. Præter luem utrumque remedium in
 morbis exanthematicis chronicis variæ indolis, ulceribus
 dolorificis Amaurosi minante, Rheumatismis inveteratis,
 Lumbagine chronica, Arthritide vaga summo adhibuit
 cum fructu &c., Lubens fateor, hanc relationem
 summam meam moyisse attentionem, unde ambo reme-

dia in robustis tentanda exhibui venereis militibus. Assancte affirmare cogor, ut effectus Massæ pilularis omnem spem superavit, ita solutionem corrosivi in aqua distillata cum Dec. rad. Sarsaparillæ & Mezeræi maritatum pene trucidasse ægrum, licet prudentissime adhibitum fuerit larvatum virus. Ex lenissime repetita dosi postridie enim mox sincerum cruorem, sub diris torminibus, per sedes edidit quadratus homo. Ideo non comprehendere queo, cur anonymus auctor, de egregia methodo sublimatum Mercurium per alkali fixum cicurandi certior factus, non domato per aquam Rosar. virus adhuc drasticiæ rad. Mezeræi decoctum nupserit. Sane, post Pastillos KEYSER absque Manna paratos & cum duplo Salis Tartari non deliquescentis, per horas tritos, non exoptatus & securius novi ad delendam ac exterminandam luem præparatum, si ambo remedia a prudenti ad lenem ptyalissimum usque adornantur medente! Hac occasione quoque famosi Itali, clar. BONA mihi facienda est mentio, qui *Historiam aliquot curationum Mercurio sublimato corrodeute perfectarum*, Verona edidit 1758. quibus compertum habeo, SWIETENIANUM remedium in octo venereis & pluribus hydropè incipiente decumbentibus cum fructu exhibuisse. &c.

S. XIII.

Coronidis loco ad ingenuos medentes transeo, qui Mercurii corrosivi localem usum in læsionibus continui variæ indolis audacem, imo nefandum pronuntiant, observatis fide dignis suffulti. Dudum DEGNERUS in calce Tractatus: *de Dysenteria epidemica contagiosa Neomagium devastante*, casum mulieris topico usu corrosivi interemtæ allegat, quem Empiricus quidam ad resolvendam levioris notæ cruris indurationem administravit. Rodentissimum virus profundam escharam, dolores violentos, tu-

morem inflammatorium pugni voluminis, anxietates, syncopes, interspersis misellam decussatim distorquentibus convulsionibus, junctoque immoderato ptyalismo, excitaverat, ex qua malorum complicatione, elapsis vix duabus septimanis, e medio fuit sublata. Jll. Astruc, *de morbis veneris Tome I. Lib. II. Cap. VII. p. 169.* acerbe dolet, agyrta decoctum aquosum sublimati adeo frequenter, sub forma loturæ, in Gallia adhibere, ut lenem per resorptionem virus moveant salivationem. Clar Pibraci effata (§. 3.) circa internum & localem corrosivi usum ibidem haud segregata, ne fermonem turbarem, allegavi. Sed, arctis cancellis nimis inclusus, reliquos localis sublimati usus justos ofores mitto & tandem ad primarios ejus defensores me accingo, ex quorum caterva non nisi præcipuos quosdam excerpere memet sinit instituti primaria ratio. AUGENIUS FERRERIUS *de Pudendagra L.I. C. XIII.* refert: suo jam tempore ad expugnandum venereum virus loturas cum merc. subl. in terdecuplo & triplo liquoris aq. soluto fuisse adhibitas. Eas dein plures & haud infimi subfellii instituire Practici, ut: FORESTUS, *Lib. XXXII. Obs. XVI.* PURMANNUS, *chir. Lorbeerkrantz p. 685.* MANGOLDUS, *Id Mat. med. p. 294.* MAURITIUS HOFFMANNUS, *ProL. de Medic. select. p. 230.* & innumeri pene alii, quos sedulo collegit Astruc *Tom. I. p. 163.* Immortalis BOERHAAVE, annuente ill. L. B. VAN SWIETEN, *l.c. Tom. V. p. m. 546.* ab initio solutionem Hydrargyri subl. nonnisi ulceribus mali moris opposuit, absque veneræ luis ratione. Eximius RICHTER, *Anfangsgründe der Wundarznejkunst, I. Band p. 291.* de Scirrho & Cancro agens, & observationem mox citandam præprimis tangens, ait: *Der Sublimat ist in einigen Fällen vorzüglich mit China und Schierling von gutem Nutzen gewesen. Bey dem Gebrauche dieses Mittels aber muß man den Speichelfluß zu vermeiden suchen.* Inter Sue-

cos, III. BIERCHEN, de signis ulcer. cancrofor. scrophuloso-
rum & venercorum mala ultimæ classis locali remedio ex
Hydrargyri corros. gr. IV. in Spir. vini Unc. I. solutis
& linteo carpto exceptis feliciter debellavit, duas sub-
jungens observationes. Laudatus jam GARDANE in calce
opusculi: *Maniere sûre & facile de traiter les Maladies ve-
nerienne*, Gonorrhœam virulentam explicans, Mass. pill.
PLENCKII vel solutionem Mercurii vivi aq. ejusdem quidem
intus commendat, atq. sublimati gr. XII. aquæ calcis &
extracto Saturni simul nupta injicit. (En methodum se-
curam, malum locale, cum pertimescendo horrendo
ptyalifino, aggrediendi!) Non omitto inter Anglos,
opusculum: *the Effects of Injection into the Urethra, and
the use and abuse of those Remedies in the Cure and Pre-
vention of the virulent Gonorrhœa, briefly considered, with
occasional Remarks on the nature of that disorder, by
BAYFORD*, in quo auctor mulieribus Leucorrhœa vel Go-
norrhœa virulenta laborantibus solutionem Sublimati in-
jicere aliquoties de die præcipit. Huc pertinet denique
clar. GOOCH, qui in propriis *medical & surgical Ob-
servations* „ mirum quantum extollit cicurati Sublimati
„ localem usum in ulcere carcinomatoso, quod os, la-
„ bia, linguam velumque palati devastavit & ex siphon-
„ ne depurando, ore exsucto, ortum fuit, per quem
„ Cancro linguæ affectus antea juscula fuxit. Commu-
„ nicatum sic virus ex infecta per osculum denuo ipsius
„ mariti fuit imprægnatum tanta cum violentia, ut fœ-
„ dissimo cancro perierit, dum uxor desperatissima con-
„ valuit medela. Assumit nimirum per sex menses intus
„ Spiritum min. VAN SWIETEN refractis dosibus, in fine
„ curæ cortici nuptum Peruano & copiosis haustibus de-
„ cocti Rad. Sarsap. Ligni Guajaci, Sassafras, &c. mer-
„ sum. Colluit os decocto Avenæ aq. cum melle Rosar.

(X 228 1910)

SPECIMEN INAUGURALE
MEDICO-THERAPEUTICUM
DE
PROSCRIBENDO POTIUS
QUAM PRÆSCRIBENDO ULTERIUS
MERCURII SUBLIMATI
CORROSIVI

INTERNO AC LOCALI IN RE MEDICA
ET CHIRURGICA USU
FAVENTE DEO
CONSENTIENTE GRATIOSA FACULTATE MEDICA

PRO LICENTIA
SUMMOS IN MEDICINA HONORES ET PRIVILEGIA
DOCTORIS MEDICI

LEGITIME ADIPISCENDI
IN ARGENTORATENSIVM UNIVERSITATE
DIE XX. SEPTEMBRIS MDCCLXXXIV.

PUBLICÆ DEFENDIT
FRANCISCUS ANTON. CLAD, BITSCHWILLERO ALSATA.
IN AUDITORIO MINORI H. C.

ARGENTORATI, Typis JOH. HENRICI HEITZ, Univ. Typogr.

